

Grad Banja Luka

Ministarstvo
prosvjete i kulture
RS

Urad Vlade Republike
Slovenije za Slovence v
zamejstvu in po svetu

Vibrate reality

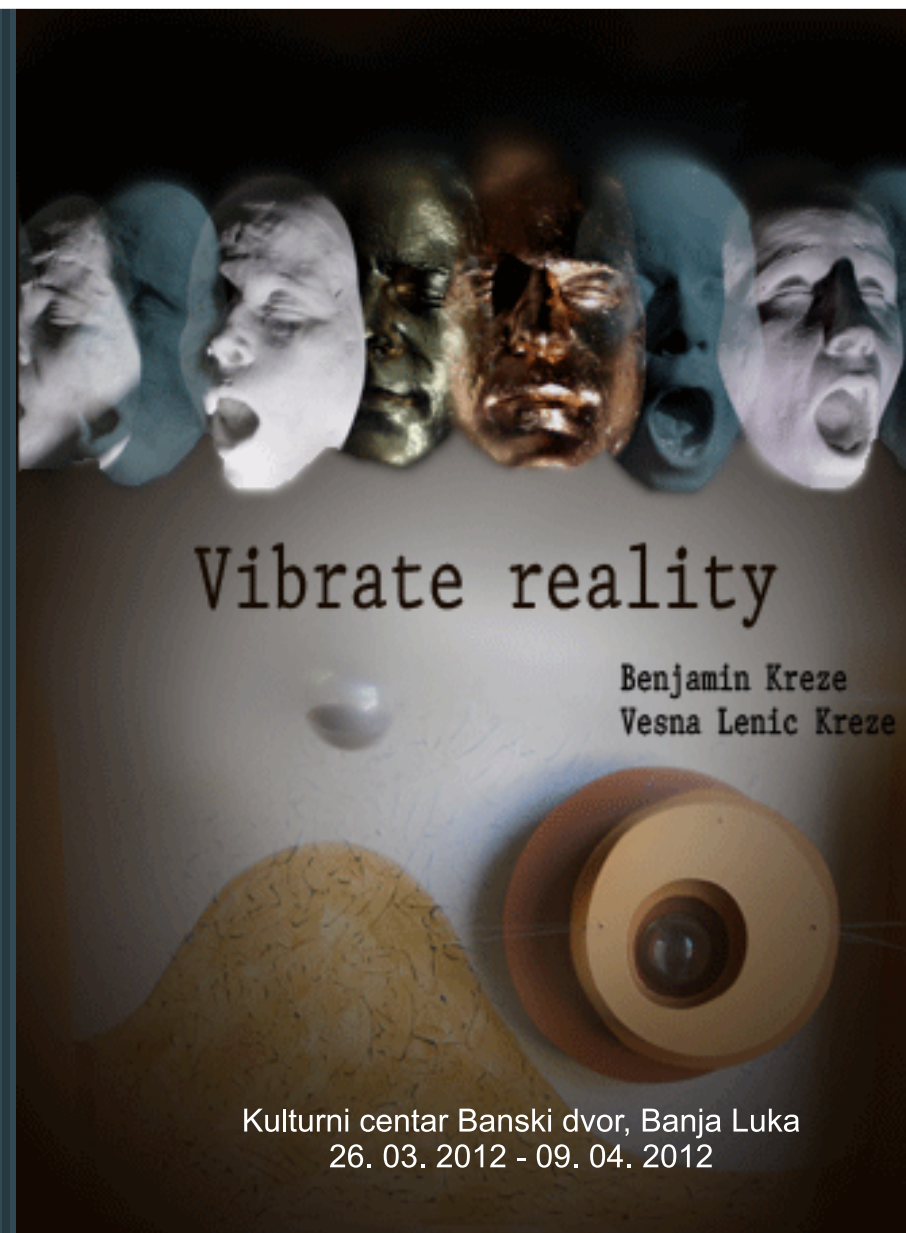
Vibrate reality

БАНСКИ ДВОР
КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
CULTURAL CENTER

DRŽAVO SLOVENCEV REPUBLIKE SRBSKE
TRIGLAV
Banja Luka

Vibrate reality

Benjamin Kreze
Vesna Lenic Kreze

Kulturni centar Banski dvor, Banja Luka
26. 03. 2012 - 09. 04. 2012

Prošireno polje vibracijama

Izložba pod nazivom "Vibrate reality" čiji su autori Vesna Lenić Kreže i Benjamin Kreže predstavlja multimedijalni i interdisciplinarni umetnički projekat. Projekat koji putem savremenih umetničkih medija i kompleksnih struktura pojedinačnih radova ispituju perceptivne granice umetnosti, kao i relativnost zadatih obrazaca realnosti. Kreiranjem dva fizički autonomna prostora u kontekstu izložbe, akcentuju se i odvajaju radovi umetnika ponaosob, dok je njihova komunikacijska relacija uspostavljena na umetničkom i/ili idejnom nivou, a kroz uspešno konstituisanje ambijentalne atmosfere. Ambijentalni i mistični efekat podvučen je i samim nazivom izložbe, gde je fizička prisutnost umetničkih objekata u službi afirmacije jedne suptilnije, drugačije realnosti, koja na trenutak uvodi diskontinuitet u prostorno-vremenske okvire i stavlja nas u poziciju aktivnog konzumenta ponuđenog spektakla.

Ako pratimo genezu umetničkog stvaralaštva autorke Vesne Lenić Kreže u kontekstu ispitivanja formalnih elemenata i odnosa u apstraktnom

narativu, kao logičan proizvod tih istraživanja pojavljuje se pet slika-objekata, koji na najbolji način reprezentuju izlaženje iz dvodimenzionalnosti i plošne površine slike u novi, modifikovan trodimenzionalni prostor. Slika produbljena trećom dimezijom sada predstavlja tautološki objekat, plitku kutiju unutar koje ploha postaje "scenografija" trodimenzionalnih organskih oblika stavljenih u pokret. Ovi organski oblici koloristički usklađeni i asimetrično inkorporirani u "tkivo" slike-objekta pomoću struna, u imobilnom stanju isključuju iluzornost. Tek stavljanjem u pokret pomoću električne energije, mobilni oblici započinju igru, koja uz vibrirajuće zvukove oživljava i transformiše sopstvenu strukturu i celokupni vizuelni identitet. Efekat iznenađenja dodatno je istaknut i mehanizmom asocijacija koje ove vizuelne vibracije ostvaruju, poput iluzije vode unutar rada, čime autorka pre svega potencira svoj intimni i intuitivni odnos prema prirodi, kosmosu i čoveku unutar njega.

Dalja istraživanja unutar polja umetnosti i težnja ka

inovativnosti i eksperimentu u različitim medijima uticali su na konstruisanje kinetičkog objekta koji se lagano kreće u prostoru. Objekat je obliku kocke, sa gornje strane je otvoren, kako bi posmatrač mogao da se upozna sa njegovim sadržajem, sačinjenim od jake svetlosti, četiri asimetrična sloja organskih oblika, crteža i lupe. Prilikom kretanja, unutrašnjost objekta takođe vibrira i utiče na to da lupa konstantno menja odnos rastojanja prema crtežu, čime ga uvećava i smanjuje stvarajući efekat treperenja i iluziju da je ceo sadržaj uronjen u vodu.

Prividnost postojanja elemenata prirode ili asocijacije koje ovi elementi pokreću, uz kinetički aspekt radova, predstavljaju osnovne niti koje povezuju Vesnine radove, dok je ovaj koncept vizualizovan i u video radu koji se apstraktno i simbolički bavi svetom prirode. Velika površina zida ispunjena treperenjem svetlosti i senki, odrazima prirode i okruženja na površini vode, zajedno sa vibrirajućim objektima-slikama smeštenim na suprotnom zidu i kinetičkom objektom, materijalizovanim komunikatorom međuprostora,

zaokružena je zamisao i konkretizovana ideja autorke, koja takođe predstavlja i dobar uvod u autonomni prostor autora Benjamina Kreže.

U formalnom smislu, kinetička skulptura „Magus Rotarum“, jedini izloženi rad Benjamina Kreže, nastao je kao proces sistematičnog istraživanjem starih i odbačenih tehnoloških oruđa u kombinaciji sa savremenim mehaničkim i elektronskim dostignućima, a u cilju ispitivanja reakcija ljudske svesti na tehnološke nadražaje, kao i mesta čoveka u eri savremenih tehnologija. Konstruisanjem objekta koji čak i fizički podseća na Platoov fenakistiskop ili na Hornerov zootrop, vraćamo se na same početke filmske tehnologije, kada u stvari počinje rudimentarno ispitivanje granica čovekove percepcije tehnološki izazvane simulacijom pokreta. Tehnologija filma prenesena je i na ostale aspekte ove ambijentalne postavke, koja pored kinetičke skulpture (rotirajući krug sačinjen od dvadeset i dve belo obojene glave koje naizmenično otvaraju i zatvaraju usta, od kojih je prva ili poslednja obojena zlatnom bojom i kao da nagoveštava

4

početak ili kraj filmske trake) uključuje i treperenje stroboskopa i „muziku“, tako da se dekonstruisani, zasebni elementi filma tek u posmatračevoj čulnosti sabiraju u kompozicionu celinu. U perceptivno-psihološkom smislu ovim vizuelnim fenomenom se ispituje i prošireno značenje kinestezijske, odnosno na koji način ljudsko oko, neuromišićni i psihološki sustav reaguje na spoljne pokrete i organizovanja tih pokreta u percepciji čoveka. Takođe, određena doza duhovitosti ili sarkazma prati ovaj rad, naročito ako se zna da latinski pridev Magus iz naziva izložbe znači magičan, čime se posmatrač ostavlja izmanipulisan nepostojećom magijom izazvanom radom nekoliko tehnoloških uređaja.

Kinetička instalacija Benjamina Kreže pod nazivom „Magus Rotarus“ označava kulminaciju spektakla, koji se gradirao radovima Vesne Lenić Kreže i koji izložbu „Vibrate reality“ čini ostvarenim multimedijalnim i ambijentalnim projektom.

Amalija Stojsavljević,
istoričarka umetnosti

5

Benjamin Kreže

rođen u Trbovlju 1975 godine. Školovao se na VSŠRS-visoka strokovna šola za risanje in slikanje, u Ljubljani. Realizovao je više od 20 samostalnih izložbi u Sloveniji i u inostranstvu (Ljubljana, Maribor, Celje, Novo Mesto, Beč, Trst, Sarajevo) i saradivao na više od 30 zajedničkih projekata. U poslednje vrijeme bavi se multimedijским ambijentalnim postavkama.

Od 2009 godine saraduje sa multimedijском grupom Laibach kao aktivni član vizuelnog dijela grupe, a istovremeno saraduje i sa galerijom Kapelica iz Ljubljane - jedina galerija u Sloveniji koja se bavi postavkama najnovijih-experimentalnih vrsta umjetnosti i na tom području je vodeća čak i u Evropi.

Živi i stvara u Trbovlju, Slovenija.

Vesna Lenić Kreže

rodjena u Banjaluci 1987 godine. Završila je Akademiju umjetnosti, Studijski program Likovne akademije u Banjaluci 2009 godine u klasi profesora Vese Sovilja. Za vrijeme studiranja je imala dvije samostalne izložbe, jedna od izložbi je za Noć Muzeja 2009. Učestvovala je na više grupnih izložbi i likovnih kolonija. Prva samostalna izložba Vesne Lenić po završetku Akademije je održana 2010 godine. U posljednje vrijeme bavi se video radom i instalacijama objekata u prostoru.

Živi i stvara u Trbovlju, Slovenija.

